

**Előfizetési árak:**  
egész évre 4 fit, félévre 2 fit,  
negyedévre 1 fit.

**Egyes szám ára 8 kr.**  
hirdetések mersékelt árak szerint.

**A lap megjelenik minden osz-**  
**törtétön.**

**Felelős szerkesztő:**  
**ENDRE JÁNOS.**

# KÖZÉRDEK

**Szerkesztőség: Deák-u. 8.**  
hova a lap szellemi részét illető  
közlemények küldendők.  
Kéziratok vissza nem adatnak.

**Kiadóhivatal: Arpad-ut 20.**  
hova a lap anyagi részét illető közle-  
mények és előfizetési penzek küldendők  
**Kiadótulajdonos:**  
**FUCHS ANTAL.**

UJPEST-ÉS KÖRNYÉKÉNEK TÁRSADALMI ÉS SZÉPIRODALMI HETILAPJA.

## A választási harc alatt.

Minél jobban közeledünk a választásokhoz, annál nagyobb hullámokat ver fel a választási szenvedély. Pártok keletkeznek, pártok fuzionálnak és pártok belefáradva a lelkesedésbe, megszűnnek létezni, faképnél hagyják a pártvezért, ki aztán epés ömlengései után nyugalomra vonul, szívébe zárja keserves csalódásait, hogy nem sikerült neki hangadónak lenni, vagy hogy világra szóló és az egész népet megmentő szavai, Ujpester választók által találtak termékeny talajra.

Hja, olyanok az ujpestiek. Itt nem lehet ám oly könnyen hódítani, a mint azt némely ember gondolja. Ujpest régen kivetkőzött abból a falusi jellegből, hogy egy-egy feltűnési viselkedésből megírt hírlapi cikk, vagy egy-egy frázissal spekkelt dikező képes legyen a jámbor ujpestiek fejét elbolondítani.

Ujpest lakosai intelligens emberek, a hol az iparosok is bírnak annyi belátással és körültekintéssel, hogy kövessék azokat, a kik a községnek javát akarják és a kikben garanciát látnak arra nézve, hogy Ujpest ügyeit komolyságuknál és tehetségükkel fogva előbbre vinni képesek lesznek.

Itt tehát az a sok kapkodás, az a sok fejnélküli jelölés kárba vész, mert az ujpesti választók tisztában vannak önmagukkal, itt nem vetik súlyba a nevet, a hivatást, hanem magát az embert, a kit a zöld asztal mellé ültetnek.

Minden esetre Ujpest választóközönsege nem fog olyan képviselőket küldeni a község ügyeinek vezetésére, a kik modoruknál és képességükkel fogva

esetleg bolondgombákat akarnának termelni a zöld asztalnál, hanem olyanokat a kikeről meg vannak győződve, hogy higgadtságuknál és tapintatosságuknál fogva a község és a választók érdekét képesek lesznek előmozdítani.

Olyanokat, kiknek nem az a céljuk, hogy a képviselőtestületben pártviszályokat provokáljanak és előidézzenek, hanem a kik a község és választók érdekében hasznosan munkálkodni szent kötelességüknek fogják tartani.

A kik nem hiúságból, személyes vagy anyagi érdekből ülnek a zöld asztal mellé, hanem önzetlenül, a község és választóinak jól felfogott érdekében igyekeznek a község és választóinak javát előmozdítani.

Hiszen egy községi előjárásnak nagy és komoly feladata van. Ennek a vezetésétől függ községünk sorsa és jövője, tehát éppen azért az előjárásba és képviselőtestületbe komoly embereket kell választani, az arra rátermett férfiakat, a kik nem hagyják magukat a szenvedélytől és személyes gyűlölettel elragadtatni, hanem olyanokat, a kik képesek higgadtságukat a közügyek helyes vezetésénél fenntartani.

Mi már eléggé okultunk a multon, a mikor a közgyűlésen a harcias szellem az ügyek helyes menetét gátolta, ne idézzük azokat vissza, hanem tegyük lehetővé azt, hogy a tárgyalások, a közgyűlési tagok higgadtságánál fogva — úgy mint a legutóbbi időben — komolyan folyjanak.

Különösen a birói tisztségre ne hozunk oly jelölteket forgalomba, a kik

még annyi levegőt sem szívtak Ujpesten, mint a mennyi elég volna arra, hogy Ujpester megismerhessék, mert ezek az új emberek nem ismerve Ujpest viszonyait, ide-oda fognak kapkodni és ezzel csak gátolni fogják Ujpest fejlődését. Rendesen az ilyen új emberek nem a lelkesedés tüzetől vezérelve aspirálnak és kapaszkodnak a birói tisztségért, nem is azért mintha Ujpest érdeke anynyira szívükhöz nőtt volna, hanem azért, hogy existenciát biztosítsanak maguknak, tehát saját személyes érdekük kielégítésére vágyodnak a birói székre, ilyen körülmények között pedig Ujpest érdekét nem lehet előmozdítani.

Az ujpesti birói hivatal nem olyan tisztség, hogy vele valakinek a megélhetését biztosítsuk, hanem egy olyan felelős hivatal, a hol a vagyonnal kell garanciát vállalni, a netalán előforduló mulasztásokért vagy hanyagságokért, tehát a birói székbe nem ültethetünk olyan férfiat a ki vagyonnal nem rendelkezik és csak a birói tiszteletdíjért vágyodik az ugorkafára.

A képviselőtestületbe is olyan férfiakat kell választani, a kik rendezett anyagi viszonyok közt élnek, mert az olyan képviselő, a kinek anyagi viszonyai nem eléggé rendezettek, könnyen befolyásolható vagy lekötöztethető, ennek keserű levét pedig a közügyek helyes menete issza meg.

Tehát tisztelt választó polgárok a választás előtt fontolják meg jól, hogy kire adják majd szavazatukat, tegyék előbb kezüket a szívükre és azután a saját meggyőződésük szerint válasszanak.

## A „KÖZÉRDEK” TÁRCZÁJA

### Visszapillantás az „Ujpesti Dalkör” 25 éves multjára.

Azon tényezők között, melyek hazánkban a közművelődést, hazafias szellemet és jobb ízlést fejleszteni és istápolni hivatva vannak, kétségtelenül igen fontos szerepet játszik a dalzene művelése is — Ujpesternek pedig különösen nagy szüksége volt erre, mert ott, a hol a lakosságot százezer nemzetiségű elemek keveréke kepezi, valóságos kulturális missziót kell egy dalkörnek teljesítenie, ha hivatásának magasztalán áll. — Nem fáradoztak tehát czeltalanul ama férfiak, kik 25 évvel ezelőtt az „Ujpesti Dalkör”-t megalapították.

Az első értekezletet ez irányban Himmer Ignác és Kerner Vincze hívták egybe, melyen a jelenlevők nagy lelkesedéssel mondták ki a megalakulást és az alapszabályok kidolgozásra Kerner Vinczet kérték fel, ki azokat csakhamar el is készítette és megerősítés végett beterjesztette. A belügyminiszterileg megerősített alapszabályok 1872. márczius hó 9-én érkeztek vissza és léptek hatályba.

Az alakuló közgyűlés 1872. április havában tartott meg, melyen a kör vezetősége következőleg alakult: elnök: Fuchs János, al-elnök: Himmer Ignác, karnagy: Kerner Vincze, jegyző: Típray Mihály, pénztárnok:

Jalovics György, választmányi tagok: Weltz Károly, Seimbach Péter, Ritzinger János, Bruckner Nandor, Grösz József, Prummer János, Schiszler István, Taufenecker Jakab, Dr. Hedervári Soma, Palanek Ferencz, Schwab József, Kerekes László, Deutsch Zsigmond, Reisch József, Csermák Alajos és Zsán Szvetozár.

A kör ezzel megkezdte működését, váltakozva több-kevesebb sikerrel. — Elvitázhatatlan, hogy az „Ujpesti Dalkör” életében sok szép sikert aratott.

Nem volt Ujpesten humanitárius egylet, melynek mulatságain közre ne működött volna sőt a szegedi árvízkarosultak javára a kör egyedül rendezett hangversenyt, melynek tiszta jövedelme (65 fit 56 kr.) Pest-vármegye alispáni hivatala utján küldötte meg a szenvedőknek. — Minden nagy nemzeti és hazafias jellegű ünnepélyen ott láttuk első sorban az „Ujpesti Dalkör”-t.

Talán éppen az az oka, hogy a dalkör mindig a más javára fáradozott, hogy sohasem tudott magának vagyont szerezni. — A saját javára már csak akkor rendezett valamit, mikor üres volt a cassa.

Az egyes események, melyeket részben a vezetőségben beállott személyi változások is előidézték időrendben a következők:

A kör zászlója 1873. szept. 7-én szenteltetett fel s alig néhány nappal később szept. 18-án a tagok között kitört egyenetlenség és surlódás folytán beszüntette a dalkör műkö-

dését. — Ezen szünetelés 1874. május 31-ig tartott, a midőn Himmer Ignác elnök fáradozásai folytán sikerült a tagokat összehozni s az enekgyakorlatokat újra megkezdeni, mely időtől fogva szorgalmasan munkálkodtak a kör fellendítésén, évenként több jó sikerű hangversenyt rendezve, mely dicserést buzdalom az egyletben 7 évig, vagyis 1881-ig megmaradt. — De semmi sem tart örökké. A tagok valami csekélység felett összezördültek, minek az lett az eredménye, hogy valamenynyien szétbontak és 6 éven át hírelt sem lehetett a dalkörnek hallani. Ennek oka egyrészt az volt, hogy a kör lelke — Himmer Ignác, — elhalt, másrészt Király Géza karnagy, ki a tagok ragaszkodását és szeretetét teljes mértékben bírta — áthelyeztetett Alsó-Dabasra mint állami tanító.

Az 1886. évben megtartott közgyűlésen Adamis Lajos ügyvéd a jelenlegi díszelnök választott elnökke, kinek sikerült új tagokat toborozni az egyletbe s a működés megszakitott fonalát ismét felvenni.

Löbl József karnagy vaskézrel tartotta ezután össze a czivódásra nagy hajlammal biró tagokat s az ő működésének ideje alatt (1886—1888) aratta a dalkör legszebb sikereit.

Az 1888. évi február hóban megtartott közgyűlésen Löbl József megvált állásától, s helyébe Dória Károly választott meg, kit egy évi ügybuzgó működés után Witkovszky Antal váltott fel; ki azonban néhány havi

Ne hagyják magukat félrevezetni, hanem csupán egy csel lebegjen előttük: *Ujpest felvirágzása és boldogulása.*

Mint értesülünk f. hó 7-én mintegy 12 tagból álló küldöttség járt Vácztól a főszolgabirónál Rákóczy Aladár bírói jelöltetése érdekében. A főszolgabíró megígérte Tóth Jánosnak, mint a küldöttség vezetőjének, hogy Rákóczyt candidálni fogja.

### Az „Ujpesti Dalkör“

Esemény számba menő ünnepet ült f. hó 5-én Ujpest. E napon tartotta meg az „Ujpesti Dalkör“ 25 éves fennállásának jubileumát. Mindenütt az egész világon, a hol dalegyesületek vannak, együtt örül a városnak, a községnek legnagyobbja, legkisebbje és örömeinek illő módon kifejezést is ad. Ujpest község közönsége e tekintetben kivétel. Az intelligens elem teljes számban távol tartotta magát az ünnepélytől, mintha holmi munkasvagy aggharcos-egyesület zászló-zentelesről lett volna szó. A községi előljárásság, a kaszinó, a polgári kör, a közművelődési kör, a kerületi rendőrkapitány, a közjegyző, az ügyvédek, papok, lantestületek, a gyógyszereszek, a banktisztviselők és kereskedők mind egy szálra hiányoztak. Ennek a magas fokú közönynek magyarázatát adni nem tudjuk. Sajnáljuk, hogy Ujpest társadalmá nemkülöni tudja a dalt, a mely oktat, nemesít, szórakoztat és vidít. Mindezek daczára az ünnepély sikerült.

A dalkör vezetősege híven betartotta a megállapított programot. Reggel 10 óráig az egyleti helyiségben gyűltek össze a dalkör tagjai s onnan háladoisteniszteletre a romkath. templomba, majd onnan az ünnepély színhelyére a Colosseumba vonultak, a hol Adamis Lajos díszelnöksége alatt ünnepi díszközgyűlést tartottak, a mely alkalommal a díszelnök üdvözlő szavai után ifj. Erkel Sándor, a dalkör karmestere, olvasta fel a dalkör történetét. Ezt mai számunk tárcza rovatában találja meg összevont alakban az olvasó. A díszközgyűlést delután 2 órakor farsasbéd követte, melyen mintegy 60 személy vett részt. A jól összeállított menu második fogásánál szolásra állt fel Adamis Lajos díszelnök és koronás királyunk jóléte és egészsége iránti poharát. A jelen voltak a díszelnök beszédét álva hallgatták meg.

Utánna Andrejka József a dalkör elnöke szólalt fel és köszönetet mondva a helybeli sajtónak, különösen a »Közérdek«-nek a dalkör iránt tanúsított jó indulatú magatartásáért poharát a sajtóra is legkivált a »Közérdek« jelen volt képviselőjére üritette poharát. A sajtó és főleg a »Közérdek« ekként apostrofa lva lévén, Boda Aladár, mint a »Közérdek«

működése után átköltözött B.-pestre s így szintén kénytelen volt a karnagy állásról lemondani s helyét Zehetner Frigyesnek átengedni, ki az elvállalt kötelezettségeknek 4 év-n át lelkiismeretesen megfelelt s állásáról 1892. évi rendes közgyűlésen köszönt le, hol őt több oldalról igazságtalanul megtámadták.

Az ekkori ügybuzgó elnök Keil Károly felszólítása folytán ifj. Erkel Sándor foglalta el Zehetner Frigyes helyét s 1893. év végéig működött mikor bevonult katonai szolgálatra.

Őt követte Angelotti Hugó ki 1896-ig működött. — Ezen időre esik Kolozsváry Gyula ujpesti rendőrkapitány elnökké választatása, ki energikus fellepésével annyira hatott a tagokra, hogy ideig óráig rendet tartott az egyletben, miben neki Angelotti utóda Löbl Lajos karnagy is hathatósan segédkezett. — Nem szabad megfeledkeznünk Sonnenfeld Adófról sem ki, mint az egylet elnöke szintén sokat fáradozott az estélyek sikerének előmozdításán.

Kolozsváry elnök, hogy az egylet tagjait a rendtelenségekről leszoktassa, erőlyesebb intézkedéseket tett. — Szigorú alapszabályokat dolgozott ki: a próbát mulasztókra bírság kiszabását indítványozta. — Eme jóakaratu intézkedéseknek az lett az eredménye, hogy a tagok még gyéribben látogatták a próbákat, daczára annak, hogy a karmester személyében is változást idéztek elő, a mennyiben Löbl Lajosnak — Sonnenfeld Adófról elnök indítványára felmondottak s helyére ifj. Er-

képviselője iparkodott meggyőzni a kör elnökét arról, hogy a sajtónak magatartása a dalkör iránt kevésbé érdem, mint inkább kötelesség. Ha ezt a kötelességet a sajtó a dalkör megegyezésére teljesítette és ezzel a dalkör fellendüléséhez parányit is hozzájárult, úgy ez a sajtóra nevez nagy megnyugvás. A dalkört, mely működésével nemesíti a kedélyt, szórakoztat és vidít, a sajtó nevében üdvözlő, a kör fejlődésére üríti poharát. Felköszöntöket mondtak még ifj. Erkel Sándor karmester a vendégekre, Vodicska Jenő dalár a jelen volt Erkel Gyulára, Klopfer Lipót dalár a dalkör elnökére és Heyer József a nagy-marosai dalkör elnöke az »Ujpesti Dalkör« felvirágzására. Eközben üdvözlő távirat érkezett a maros-tordai dalkörtől, melyben tudatta, hogy e napon az ujpesti daltársakkal érez. A folyton derült hangulatban levő társaság ennek utána feloszlott, hogy a dalkör tagjai az érkező dalegyesületeket fogadják. Este 6 órakor már együtt volt 9 dalegyelet. Körüljárták a Colosseum nagy termet és jól esett látniok azt a különös figyelmet, a melyben őket az ujpesti dalkör reszesítette. Ugyanis mind a kilenc dalegyesület czimere ott függött a falon pajzsalakú karton felületen kiszínezve. Het óra után gyülekezett a nagyközönség, annyira, hogy 8 órakor a nagy terem egészen megtelt. Ezt az időközöt kalonai zenekar töltötte ki, mignem kevéssel 8 óra után az összes dalárok a színpadon foglaltak állást és nagy hatással énekeltek el Wimmier »Hazánk« férfikarát ifj. Erkel Sándor karmester vezényele mellett.

Majd következtek a műsor egyes pontjai: és pedig: »Erdei dal« férfikar Voikmantól. Előadta: az »Ujpesti Dalkör«. Karmester ifj. Erkel Sándor. »Éji varázs« férfikar Storchtól. Előadta: a »Tipographia« dalegyelet. Karmester: Hackl Lajos. »Elvénnelek« férfikar Erkel F.-től. Előadta: a »Törökves« dalegyelet. Karmester: Starek Henrik. »Üdvözlő az erdőhöz« férfikar Abt-tól. Előadta: a budapesti »Munkás-Dalárdá«. Karmester: Liebscher Vilmos. »Negy eredeti népdal« Lányi E.-től. Előadta: az »Egyetertes« dalegyelet. Karmester: Starek Henrik. »Hallgasson el a fülemile« férfikar Abrányitól. Előadta: az »Ujpesti Dalkör«. Karmester: ifj. Erkel Sándor. »Riadó« férfikar Boaldieu-től. Előadta: a budapesti »Úveges segédek« dalköre. Karmester: Hoffmann Győző. »Magyar népdalok« férfikar Medertől. Előadta: a »Viszhang« dalegyelet. Karmester: Liebracher Vilmos. »Éji dal« férfikar Hoppe-től. Előadta: a »Budapesti asztalossegédek« önképző dalegyete. »Szabadságdal« férfikar Hubert K.-tól. Előadta a »Budapesti kocsigyártósegédek« dalegyete. Karmester Burghardt Róbert. »Három népdal« férfikar Lányi E.-től. Előadta: az »Ujpesti dalkör« Végül »Viharban« férfikar Dörrnertől. Előadta: az ózskar. A »Nagy-marosai Dalkör« piece-e

kel Sándort választották meg. — A midőn Kolozsváry elnök látta, hogy az ő intentiói kárba vésznek lemondott tisztségéről a miben őt csakhamar az alelnök is követte. — Ekkor ideiglenes mandátummal az új alelnök Doctor Béla, ezette a kör ügyeit. Az ő regíme-je alatt tartotta az »Ujpesti Dalkör« a legnagyobb erkölcsi és anyagi sikerű farsangi jelmez-esztélyét (1897. márcz. 2.), melynek tiszta jövedelme meghaladta a 160 frtot, daczára a nagymérvű kiadásoknak.

Ezen mulatság szellemi részének legtöbbszörjét akkor mint vendég közreműködő Andrejka József szobrász-tanár komponálta meg s a szükséges jelmezeket, caschirozott fejeket, chinai parókákat stb. ő maga készítette, a mi nemcsak időpazarlással járt, de felesleges pénz-áldozatba is került. — Az »Ujpesti Dalkör« tagjainak józan gondolkozásu elemei ekkor látván Andrejka József képességeit és agilitását, őt az 1897. márcz. 26-án megtartott tisztújító közgyűlésen nagy szótöbbséggel elnökké választották. — Andrejka elnök a belé helyezett bizalomnak teljesen megfelelt, mit bizonyít azon körülmény, hogy az ő intézkedései hatottak a tagokra annyira, hogy az énekgyakorlatokra pontosan eljártak — s ez által lehetővé tette azt, hogy a »Dalkör« olyan merész vállalkozásra adta fejét, a minő a »Jubileumi ünnepély«, a melyhez fogható nagyszabásu hangverseny a »Dalkör« 25 éves multja alatt elő nem fordult — s hogy sikerült, annak bizonyossága a vasárnap lefolyt ünnepély.

B. E.

elmaradt, mert a tagok a vonathoz siettek. A dalkörök közül különösen ki kell említenünk a »Törökves« dalegyelet, mely hanganyag dolgában valamennyi fölött áll. A hangversenyt reggelig tartó táncz követte.

### University Extension.

A népnevelésre alakult egyetemi ifjuság f. hó 4-én szombaton tartotta első előadását Ujpesten az Amodeo-fele vendéglő nagytermében. A községi előljárásság képviselőiben Lindt János bíró és Ráday Antal másodjegyző jelentek meg. Ott volt még Mady Lajos ev. ref. lelkész, több tanító, ügyvéd, orvos és szép számban a munkások. A terem szűknek bizonyult, ezért is a községi előljárásság a következő fölolvasás czéljaira a Colosseum nagy termet bocsájtja rendelkezésre. *Szeményei Kornél* a szövetkezetekről, *Plesch János* (Dr. Seligmann Jenő helybeli orvos unokaöccse) az első segélynyújtásról olvasott fel vonzotat, érdekesen, míg *Volfner Pál* a történelemből tartott rokonszenves előadást. Az előadása közben történt az a sajnós incidens, melyről az alábbi levél ad számot. A bevezett előadások után *Mady Lajos* mondott köszönetet az egyetemi ifiaknak nemes buzgóságukért. A hozzánk juttatott s ide vágó levél így hangzik:

A magyar egyetemi ifjuság magasztos czelt tűzött ki maga elé, midőn elhatározta, hogy a munkásosztály körében tudományos felolvasásokat fog rendezni.

Távol minden politikai párt- és elvi tekintetektől az angol egyetemi ifjuság mintájára, csakis tudományos dolgokkal foglalkozva.

Múlt szombaton e hó 4-én tartották meg nálunk Ujpesten az első felolvasást, mely alkalommal csakugyan nagyon hasznos, tudományos és szép dolgokat hallottunk. Sajnos, néhány — magát szocialdemokratának valló, botrányhajhászó — úriember mint mindenütt, úgy itt is botrányt akart rögtönözni, ami csak annyiban sikerült nekik, hogy a harmadik felolvasó, Volfner Pál ur előadását nem fejezhette be.

Ezt az eljárást mi szocialdemokraták a leghatározottabban elítéljük.

Elítéljük azért, mivel az ilyen utczagyerekhez illő viselkedés nem egyeztethető össze elveinkkel. Elítéljük azért, mivel ezt a lenyit legnagyobb jóakarattal sem lehet másnak nevezni, mint erőszaknak. Már pedig nekünk szocialdemokratáknak, kik a szabadság, az egyenlőség és testveriség magasztos elveit hirdetjük, nekünk, kik többek között az erőszak ellen harcolunk, nem szabad az erőszakot fegyverül felhasználni.

Lássuk csak miért is csinálták ezt a zavart ezek az állítólagos szocialdemokraták? Szerintünk azért, mert Volfner ur előadásában általánosán a *te* szót használta. Nagyon esodálkozom, hogy ezen annyira fölháborodtak az urak: de még jobban esodálkozom a teltet, hogy ők, kik minden alkalommal és minden körülmények között rögtön feltalálják magukat, hogy ezek, kik arról nevezetesek, hogy mindentéle helyzetből azonnal ki tudják magukat vagni, most az egyszer, Volfner ur magyarázó szavai után, mintegy sőbáivánnyá változva, hallgatagon ültek székeiken, míg vegre, mint a megverték, kullogva gyáván hagyták el a termet.

Igenis gyáván megfutottak az egyetemi ifjuság hathatós érvei elől, mert nem voltak képesek megmérkőzni az igazsággal; mi pedig eltakartuk az arcunkat, hogy ne lássék rajta a szegénypirja. Reméljük, hogy e példán okulva egy munkás sem fog többé rendelkezésére állani a botrányoknak, továbbá reméljük, hogy elvtársaink nem fogják a szocialdemokrata elveket botrányesinálásra felhasználni, nem fogják a szabadság istennőjét madarizesztó gyanánt a nép elé állítani. De igenis le fogják vonni a konzekventiát és fel fogják ismerni a követendő helyes utat, amit épen tudományos uton akarunk elérni.

Hisszük és joggal reméljük, hogy azon szocialisták, kik e botrányt végig nezték és köztük egy-kettő részt is vett, máskor meg fogják fontolni cselekedetüket, mielőtt egy szeszélyes ember kedvéért önmagukat és elveiket bepiszkolva maguknak és elveiknek ellenséget szerezni nem fognak és undorral fognak elfordulni az ily botrányok előidézői.

Végül meg hozzátok szólunk egyetemi ifjak! Hozzátok, kik azt a magasztos czelt, melyet magatok elé tűztetek végre is akarjátok

hajtani. Ne csüggedjete, ne lankadjatok, de nyujtsatok újra és ismét újra baráti jobbot a munkásoknak. Jöjjetek el közénk máskor is, mindgyakrabban, mert belátjuk, hogy ez mindnyájunk hasznára válik; míg tudományos téren maradtok veletek leszünk, mert hisz mind ti is mondtátok testverek vagyunk a munkában — látjuk bennetek a jóakaratot és igyekezni fogunk, hogy ezt a fegyvert a kezébe adjátok, mert szerintünk a tudomány a legnagyobb hatalom; a ki pedig ezt visszautasítja az balga, az elmerül a butaság fertőjében és sorsát — megérdemelte.

Több újpesti szocialdemokrata megbizásából  
Pala Mirton.

Ezuttal megemlítjük, hogy a legközelebbi előadás f. hó 11-én szombaton este 1/2 8 órakor fog megtartani a Colosseumban.

## KÖZSÉGI ÜGYEK.

— **Ujpest község képviselőtestülete** ma delután rendkívüli közgyűlést tart a következő tárgysorozattal.

1. Pestvármegye közgyűlésének 1354/1897. kgy. sz. határozata az elfogadott építési szabályrendelet meghirdetése tárgyában.

2. Vármegyei közigazgatási bizottság 2820/kb. 1997. sz. határozata a budapesti közúti vaspálya-társaság telekfelosztási ügyében.

3. Vármegyei alispán ur 60954/1897. sz. rendelete a budapest-ujpest-rákospalotai vilamosvasúttal megkötendő tarifaszereződésre vonatkozólag.

4. Ugyanannak 39103/1897. számú végzése a pénztárban őrzött építési bizottsági díjakra vonatkozólag.

5. Előjárásági előterjesztés a népkönyha fenntartása tárgyában.

6. Link Bernát piacbérlő kérvénye oadéka iránt.

7. Gyóry Ferenc kérelme telekfelosztás jóváhagyása iránt.

## Heti tájékoztató. December 31 nap.

9. **csütörtök.** *Leokádia.* Bem József 1848-ki hadvezér megh. 1856.

10. **péntek.** *Judit.* Toldi Ferenc meghalt 1875. Az osztályorszájak második húzása.

11. **szombat.** *Damáz.* XII. Károly svéd király meggyilkoltatása 1718. Szilágyi István jötekony iparos szül. 1790. Az osztályorszájak második húzása.

12. **vasárnap.** *Spiridion.* Zsigmond király a magyar sarkányrendet alapítja 1408.

13. **hetfő.** *Lucza.* Siemens Ernő a villamos erő feltalálója szül. 1816.

14. **kedd.** *Nikéz.* Bathory István erdélyi fejedelem lengyel királyllyá választatott 1575.

15. **szerda.** *Ignác.* Verseghy Ferenc lyrai költő s egyházi szónok meghalt 1822.

## HIREK.

— **Esküvő.** Diamanstein Paula kisasszonyt folyó hó 5. én vezette oltárhoz a helybeli izr. templomban Friedmann Ede ur a helybeli Wolfner Gyula és tarse bérnyáros czeg diszponense, nagyszámu és diszes közönség jelenlétében. Sok boldogságot kívánunk a kötött szép frigyhez.

— **Uj királyi tanácsos.** A király dr. Neményi Imre, a vallás- és közoktatásügyi miniszteriumba szolgálattételre beosztott tanfelügyelőnek, a tanügy terén tett kiváló szolgálatainak elismerésül a királyi tanácsosi címet díjmentesen adományozta.

— **Választási mozgalmak.** A választó polgárok elenken foglalkoznak a mindinkább közeledő választásokkal. Ujabb és ujabb jelölésekről adnak hírt. Így a negyedik kerületben sokan szeretnék Gre z uger István polg. fiúiskolai igazgatót a képviselőbe juttatni, míg az ötödik kerületben Giszinger József háztulajdonos mellett csoportosulnak a választók. Ez utóbbinak beválasztása nagyon valószínűnek tetszik, mert a hangulat mellette van. A kereskedők is tartottak értekezletet, a mely alkalommal hangoztatták, hogy minden kerületbe egy-egy kereskedő lenne megválasztandó. Ettől a szándékukból azonban eltértek és ezuttal megnyugsanak az eredetileg közre adott jelölésben. Ezenkívül sok és számtalan értekezletet tart egy-egy kisebb csapat és szintén állit jelöltet — minduntalan mást. A mozgalmakból merített tapasztalatok sejtetui

engedik, hogy az eredeti listá meg keresztül — egy-kezt jelölt leszámításával. Ugyancsak Rákóczy érdekében tegnap delután értekezletet tartott egy szocialistákból és néhány függetlenségi körbeli tagból álló csoport az ipartestület helyisegeben, a hol maga Rákóczy is megjelent és a megválasztása esetében követendő magatartását fejtegette programbeszéd alakjában.

— **A Pestvármegye hiv. tanítóegyesület** központi választmánya által az »Orsz. Nemzeti szövetség« szervezésével megbizott Baumgarten Etelka elnök, f. évi decz. hó 4-én alakuló ülésre hivta meg Ujpestnek minden szép és nemesert lelkesülő hölgyeit. A meghívásra szép számban megjelent hölgyeken kívül, meg az »Orsz. Nemzeti szövetség« igazgatósága által Budapestről kiküldött dr. Balassa Antal az egyetemi kórház igazgatója, dr. Kriváchy Géza min. titkár, Gálffy Lajos kir. tanfelügyelősségi tollnok, utóbbi mint az Országos hölgybizottság szervezésével megbizott igazgatósági tag is jelen voltak. Továbbá jelen voltak még: Özv. Delti Pálné, Illek Nándorné, dr. Hedervari Sománé, dr. Seligmann Jenőné, Dobine Jakopovits Anna, dr. Kis Sándorné, Özv. Törő Józsefné, Wüsztner Henrikné, Geduly Lajosné, Maderspach Oliviané, Mészáros Alajosné, Karotsky Alfrédné, Somlyay Mariska, Wilhelm Hermina, Somlyay Emilia, Liftner Jolán, Grensó Sándorné Endre, (Erschinger) Janosné és Gosztonyi József, Baumgarten Etelka elnök a megjelent vendégek és hölgyek üdvözlésével a szervező ülést megnyitotta. A jegyzőkönyv vezetésére pedig egyhangulag Somlyay Emilia és Liftner Jolán választották meg. Mintán Gálffy Lajos hosszas lelkesítő beszédben a jelenlevő hölgyeket meggyőzte a szövetség nemes intenciójáról, azzal fejezte be nagyszabásu beszédét, hogy a hölgybizottság megalakulása ezennel mondassék ki, a mi a jelenlevő hölgyek által egyhangulag ki is mondatott. Ezután dr. Balassa Antal remek beszédben fejtegette az »Orsz. Nemzeti szövetség« czelját, hivatkozván a történelemre, a francia nemzetnek egyfőve tartozására. Végre kijelentette, hogy a szövetség legfőképpen arra törekszik, miszerint az országban egyes helyeken a rokkant munkások elhelyezésére és eltartására munkásházakat építtessen, hogy így hazánkban ama munkásai, kik öregsegükben keresettkeptelenekké lesznek, legyen helyük hol a hátralevő öreg napjaikat gondtalanul eltölthessék. Dr. Kriváchy Géza beszelt még a hölgyek buzgóságáról és előre is köszönetet mondott faradozásaiért. Végre Gosztonyi József a pestvármegyei hiv. tanítóegyesület e'nőke azon indítványt terjesztette elő, hogy a jelenlevő hölgyek mindnyája beválasztassék a választmányba, kiegészítve még azokkal, kik megjelenésükben akadályozva voltak. Az egyhangulag elfogadott indítvány után elnök az alakuló ülést bezárta. Hisszük és reményeljük, hogy Ujpest lelkes hölgyei ezuttal is meg fogják mutatni, a haza mindennekélőtt! és nemsokára egy nagy női tábor fog egybegyűlni, hogy egy szent és magasatos eszméért küzdjön, melylyel nemesak a nép egyik osztályának, hanem az egész hazának tesz kiváló szolgálatot. Hisszük és reményeljük, hogy a gyöngéknék nevezett nők erős lelkesedésükkel és kitartó, önfeláldozó buzgalommal, valamint velük született tapintatukkal itt is kivívják azt a magasatos czelt, melyet a honszeretet s emberszeretet álejük szant!

— **Rákospalota község jövő évi költségvetése** című muhleti közleményünkre lapunk szerkesztője a következő sorokat vette:

Kedves Barátom!

B. lapodnak 49-ik száma R.-Palota község jövő évi költségvetésével foglalkozván — a közlemény végsősorában csodálkozását fejezte ki a fölött, hogy a költségvetésben a községi szegények eltartásáról s a tűzoltóság segelyezéséről gondoskodva nincs. Ezekre nézve legyen szabad b. tudomásodra hozni, hogy a fentiek a költségvetésből nem a képviselőtestület szűkkeblése folytán hiányzanak — hanem egyszerűen azon okból — mert ezen tétélekről a költségvetés keretében gondoskodnunk nem szükséges. — Nem pedig azért, mert szegény alapunkat a közpénztártól teljesen elkülönítve kezeljük, — ezen alap külön számadási tétel képez, s hogy igényeinek ellátásáról lehetőleg gondoskodunk, bizonyítja az, hogy 22 községényünk állandó havi segélyben részesül, — szegény alapunk

meglehetősi tőkével rendelkezik s hogy a számadások mindig maradvánnyal záródnak.

A tűzoltóság segelyezéséről a költségvetésben szinten nem szükséges gondoskodnunk, mert tűzrendészeti szabályrendeletünk értelmében minden háztulajdonos évenként 2 frtot köteles fizetni a tűzoltótestület pénztárába, — mely összeg a község által szedeten be, — szinten külön számadási ágat képez. — Hozzáadva még a testület alapító és pártoló tagjainak járulékait, a tűzoltóságnak évi 2500 frt jövedelme van, — amely tekintve, hogy a tűzoltók önkéntesek, — nemcsak teljesen elég, — de már gyümölcsözőleg is tekintélyes összeget helyeztünk el, így tőkével is rendelkezünk s merem állítani, hogy az ország igen kevés hasonló községének tűzoltósága rendelkezik ily jövedelemmel aránylag esekely kiadás mellett. A f. évben — dacára annak, hogy 1000 frtert egy mozdony-fecske-dőt szereztünk be, — 1300 frt pénztári maradványa van a testületnek, nem is említve, — hogy a tűzoltóságnak segélyalapja is van külön kezeléssel — vész alkalmával netán szerezésellenül jár működő tagok segelyezésére. Ezeket óhajtottam az igazsághoz hiven veled közölni.

Öszinte tisztelettel vagyok

R.-Palotán 1897 decz. 4.

hived

Veszeloosky Béla

közs. jegyző, az önk. tűzoltótestület titkára és osztály-parancsnoka.

Szívesen helyt adtunk e felvilágosító soroknak és konstataljuk, hogy az előadottak szerint, amiben kétkedni okunk nincs, a szegények ellátásáról és a tűzoltóság fenntartásáról gondoskodva van. Azonban konstatalnunk kell azt is, hogy a költségvetésnek ilyen összeállítás nem helyes. A költségvetésnek tiszta képet kell nyújtania a község összes bevételeiről és kiadásairól: abból tehát semmiféle bevetel, semmiféle kiadás, meg ha külön számadási ágat képez is, ki nem hagyható. Ez igen természetes, másrészt a vármegye pénztári kezelésről szóló szabályrendelet 21-ik szakaszának b) c) és d) pontjai is határozottan megkövetelik ezt.

— **Egy vaczi orvos jubileuma.** Vác városának polgársága ünnepeit ült tegnap szerdán abból az alkalomból, hogy Dr. Steiner Márton orvosi működésének negyvenedik évfordulóját tölti be. Dr. Steiner nemesak Vácott, hanem messze környeken általános tiszteletben áll, mint kötelességet faradhatatlanul teljesítő jeles orvos. A jubileumon a fővárosból is többen részt vettek.

— **Az újpesti zeneművelő egyesület.** (Conservatorium) f. hó 4-én tartotta meg a közgyűlést előkészítő igazg. választmányi ülést, a melyen f. hó 19-ikére d. n. 3 órára lett megállapítva az ez évi közgyűlés megtartása, a melyre az alapító-, és rendes tagokat ez uton is tisztelettel meghívja az elnökség. A titkári előterjesztésből kiviláglik, mily hasznos és valóban méltánylat és pártolást érdemlő működést fejt ki az egyesület, mely immar 7 éve áll fenn; a melynek legutóbbi (e hó 2-án) kamara-estélye is a magas művészi színvonalon álló előadással gyönyörködteté a hozzáértő közönséget, mely Ujpesten (ugylászik) vajmi kevés.

— **Hatalozas.** Müller Dániel bánffy-hunyadi kir. főjegyző f. évi december hó 3-án 65 éves korában Bánffy-Hunyadon meghalt. A megboldogultbau Klatrobecz Endre újpesti temetkezési vállalkozó aposat gyászolja.

— **Sylvester-estély.** Az »Ujpesti Polgári kör« f. évi december hó 31-én saját helyisegeben Sylvester-estélyt rendez. Az estély sorrendje: 1. Ünnepies megnyitás. 2. Tréfás előadások. 3. Kü önöle zene. 4. Hatszinü confetti. 5. Tréfás tombola. 6. Az 1897. év bucsuztatása. 7. Az »Ujv« diszes bevonulása. 8. Fánkszüret. 9. Punsch kiosztása. 10. Különféle szorakoztatások. 11. Táncz. 12. Hazamenetel 1898. január 1-én. Kezdeté este 8 órakor.

— **Műkedvelői előadás.** Az »Ujpesti kereskedő és iparos ifjak önművelődési köre« 1897. évi december hó 25-én (karácsony elős napján) az újpesti Colosseum összes helyisegeiben műkedvelői színelőadással egybekötött tánczvizalmat rendez. Színre kerül itt Ujpesten először »Durand és Durand« francia bohózat 3 felvonásban. A vizsínház állandó műsordarabja, Belépő-díj: Személyjegy 60 kr., Családjegy (1 ur és 2 hölgy) 1 frt 20 kr., kezdeté este 8 órakor. A tiszta jöve-

delem a kör zászló- és könyvtár alapja javára fordítottak. Felülfizetések köszönettel fogadtatnak és hírlapilag nyugtáztatnak.

— **A szerelem aldozata.** *Czövek* Kálmán újpesti kereskedőseged szeretett, még pedig nagyon. De a leány — oh azok a leányok — nem viszonzta, vagy legalább nem elég hevvel viszonzta az ifju szerelmet és ez elvette ennek életkedvet, de nagyon. Penteken este végelkeseredésében néhány csomag gyufát feloldott pálinkában, még pedig hogy annál edesebb legyen a halál, likőrben es megitta. Most pedig haldoklik.

### IRODALOM.

— **Igazgatósági tagok jogai, kötelességei és felelőssége.** Kormos Alfréd, e című új könyve, mely a folyó év elején megjelent »Felügyelő bizottsági tagok jogai, kötelességei és felelőssége« című munka kiegészítéseként, a magyar részvényjog teljes kompéndiumát adja, megjelent a könyvpiacon. A esinosen kiállított munka az Apollo irodalmi részvénytársaság kiadásában jelent meg és ára 2 forint.

## Arverési hirdetmény.

Alulírott kiküldött bírósági végrehajtó ezennel hözhírré teszi, hogy a budapesti kir. kereskedelmi és váltótörvényszeknek 1897. évi 29858 számú végzésével Dr. Adamis Lajos ügyvéd által képviselt Deutsch Zsigmond felperes részére Smerczek Adolf alperes ellen 126 frt követelés és jár. erejeig elrendelt kielégítési végrehajtás folytán alperestől lefoglalt 327 frt becsült ingóságokra a budapesti V. kerületi kir. járásbírósg fenti számú végzésével az arveres elrendeltetvén, annak a hátr. 56 frt tőke s jár. erejeig felülfoglaltatott követelése erejeig is, amennyiben azok törvényes zálogjogot nyertek volna alperes lakásán Újpesten Lőrincz-utca 81. sz. házában leendő megtartására határidőül 1897. évi december hó 20. napján delután 3 órája tüzetik ki, a mikor a bíróság lefoglalt butorok s egyéb ingóságok a legtöbbet ígérőnek készpénzfizetés mellett, szükség esetén becsáron alul is el fognak adatni.

Felhivatnak mindazok, kik az elárverez-

zendő ingóságok vételárából a végrehajtató követelését megelőző kielégítettséghez tartanak jogot, a mennyiben részükre foglalás korábban eszközöltetett volna, és ez a végrehajtási jegyzőkönyvből ki nem tűnik, elsőbbségi bejelentéseiket az arveres megkezdéséig alulírt kiküldöttnek vagy írásban beadni, avagy pedig szóval bejelenteni tartoznak. A törvényes határidő a hirdetménynek a bíróság tábláján kifüggesztését követő naptól számítatik.

Kelt Budapesten 1897. évi december hó 2. napján.

Gabriel  
kir. bír. végrehajtó.

## Szoba kiadó.

**Külön bejáratu csinosan butorozott szoba azonnal kiadó. Bővebbet a Blas József levő dohánytőzsdében, Árpád-ut 47. sz. a.**

## Hirdetmény.

Rákospalota községnél három fogyasztási adószemlési állás jött üresedésbe, — melyekre ezennel pályázat hirdettetik.

Felhivatnak ennél fogva a pályázni szándékozók, hogy kérvényeiket okmányolva jelen hirdetmény megjelenésétől számított 8 napon belül R.-Palota község előjáróságánál nyújtsák be.

Évi fizetés 500 frt. — mely havi utólagos részletekben lesz az illetőknek kiadva: — kötelesek azonban a megválasztott szemlések 500 frt készpénz biztosítékot megválasztatásuk utáni 15 nap alatt a község pénztárába befizetni, mely után a kamatot az illetők élvezik.

Kelt R.-Palotán, 1897 december 2.

Medveczky György Tóth István  
első jegyző. bíró.

## Fontos mindenkinek!

A gyáramban készült legfinomabb és legjobbnak elismert

### Uj Rum-Kompozíciómmal

a legkifünőbb és legjobb

**thea rum**

hideg uton minden készülők nélkül, azonnali használatra 5 percz alatt előállítható. Ezen rum nem jön többé literenkint mint 30—80 kr. (erősség szerint) és kezeskedem, hogy megfelel 4 forintig arusított rumnak.

Törkoly cognac, szilvórium, egyéb szeszes italok és likörök fenti mód szerint 10%-al olcsóbban készíthetők nagyban és kicsinyben az általam gyártott és hozzávaló kompozíciókkal.

Ajánlom egyuttal csomagokban és kimerve a legfinomabb orosz theat, meglepő sikerrel járó borerősítő szeszt, tisztító és savtalanító porokat, a borbetegségek elleni szerket, borpinczészeti-, mezőgazdasági czikkeket és a legjobbnak elismert permetező fecskendezőket a legolcsóbb gyári arakon.

Árjegyzék és utasítási könyvecskét kívánatra ingyen és bérmentve küldök.

**BAROS GÁBOR**

eszenczia és kompozíció-gyárca.

a „Három kék golyóhoz“

Budapest, VII., Dohány-utczá 1. sz.

(Huszár-féle ház az izraelita templommal szemben)

## Előfizetési felhívás

# „Képes Családi Lapok“

szépirodalmi és ismeretterjesztő képes hetilapra.

A „Képes Családi Lapok“ már a XX-ik évfolyamába lépett. Önérettel jelentjük ezt a tény a magyar olvasóközönségnek akkor, midőn egyuttal felhívjuk, hogy legyen szíves továbbra is azon érdeklődést tanusítani lapunk iránt, melyet eddig tanusított.

A „Képes Családi Lapok“ multja legjobb bizonyíték a mellett, hogy míg egyrészt hezagot pótolunk, másrészt az olvasóközönség igényeit tökéletesen kielégítettük. Ismételtten elmondhatjuk, hogy kilüszött célunkat elértük, mert lapunk jelenleg már az ország minden vidéken a legtöbb művelt magyar család kedvelt házi barátja.

A „Képes Családi Lapok“ fennállása óta már több hasonírányu valalat támadt, melyek részben megszűntek, részben tengődnek. Nem kutatjuk az okokat, hanem egyszerűen megköszönjük az olvasóközönségnek bizalmát s újból kerjük: előlegezzek azt nekünk lapunk XX-ik évfolyamára is.

A „Képes Családi Lapok“ a legolcsóbb és azért a legterjedtebb képes hetilap! Megjelenik minden heten bő szépirodalmi és ismeretterjesztő tartalommal és külön beköthető regénymelleklettel.

A „Képes Családi Lapok“ havonként kétszer »Hölgyek Lapja« című felíves mellekletet ad, parisi divatkepekkel és bő divattudósítással és így egy külön divatlapnak tartását feleslegessé teszi.

A „Képes Családi Lapok“ olyan szellemben és irányban van szerkesztve, hogy ifju és öreg külön s egyuttve élvezettel olvashatja.

A „Képes Családi Lapok“ -ba a régi és újabb írói és költői gárda minden számottevő tagja dolgozik.

A „Képes Családi Lapok“ -nak regényei, elbeszélései, rajzai, humorcskái, költeményei kedélynemesítő olvasmányok. Irányzikkáival a társadalom minden kérdéseire kiterjeszkedik. Orvosi és egyéb czikkei pedig tanulságosak.

A „Képes Családi Lapok“ minden evben négy külön beköthető regényt ad mellekletül előfizetőinek.

A „Képes Családi Lapok“ boriteka szellemes és szórakoztató csevegések, illetve kérdések és feleletek tarháza.

A „Képes Családi Lapok“ előfizetői díjtalanul közölhetik gondolataikat az »Előfizetők póstája« -ban.

A „Képes Családi Lapok“ képei lehetőleg alkalomszerűek, díszesek és tanulságosak.

A „Képes Családi Lapok“ a lehető legjobb czikkeket igyekszik nyújtani s hogy hivatásának megfelel, azt legjobban bizonyítja immár XX. évi fennállása mit eddig hazánkban egyetlenegy hasonló irányu lap sem volt képes elérni; bizonyítja továbbá azon előkelő és kítünő írók és írók nevei, kiknek nagybecsü műveit csaknem minden számban élvezheti az olvasó s akik közül büszkén említjük fel dr. Tolnai Lajos szerkesztőn kívül: Jókai Mór, Mikszáth Kálmán, Radó Antal, Rákosi Jenő, Temérdek (Jeszenszky Dániel), Lauka Gusztáv, Rudnyánszky Gyula, Tölgyesi Mihály, dr. Feleki Sándor, Mery Károly, Jámbor Lajos, Dombay Hugó, Kenézy Csátár, Pécsi D. Anzelm, Kósa Ede: — Beniczkyne Bajza Lenke, B. Büttner Lina, G. Büttner Julia, Tutsek Anna, Buday Sándorné, Cserneezky Gyuláné, Nagyvárad Myra K. Beniczky Irma, Mericzai-Karossa Irma, Fanghué Gyujtó Izabella, Abrányiné Katona Klementin, H. Havassy Ilona, V. Gaál Karolina, Karlovsky Ida, Harmath Lujza, Kéray Elza, Vörös Julianna neveit stb.

A „Képes Családi Lapok“ előfizetési ára a »Hölgyek Lapja« című divatlappal és regénymelleklettel egyutt:

Egész évre	6 frt — kr.
Félévre	3 frt — kr.
Negyedévre	1 frt 50 kr.

A „Képes Családi Lapok“ annak a ki az előfizetési összeget es azonkivül még 80 kr. csomagolási és postaszállítási díjat egyszerre beküldi, elismerésül 4 regényt küld díjtalanul.

A „Képes Családi Lapok“ mutatványszámokat ingyen és bérmentve küld mindazoknak, a kik eziránt — legcélszerűbben levelezőlapon — hozzáfordulnak.

**A. Képes Családi Lapok“ kiadóhivatala**

Budapest, V., Vadasz-u. 14. (Saját házában.)